EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 30.5.2012
COM(2012) 317 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Ungari 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Ungari lähenemisprogrammi (2012–2015) kohta

{SWD(2012) 317 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Ungari 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Ungari lähenemisprogrammi (2012–2015) kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 EÜT L 306, 23.11.2011, lk 25.
3 COM(2012) 317 final.
4 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.

2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta[5]; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

(3) Nõukogu võttis 12. juulil 2011 vastu soovituse Ungari 2011. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Ungari ajakohastatud lähenemisprogrammi 2011–2014 kohta.

(4) Komisjon võttis 23. novembril 2011 vastu teise iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis vastavalt strateegiale „Euroopa 2020" tähistab majanduspoliitika integreeritud eelkoordineerimise teise Euroopa poolaasta algust. 14. veebruaril 2012 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[6] milles nimetati Ungarit ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 2. märtsil 2012 heaks finantsstabiilsuse tagamise, eelarve konsolideerimise ja majanduskasvu edendamise prioriteedid. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegelda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.

(6) 29. veebruaril 2012 toimus Euroopa Parlamendi ja Ungari vahel arvamustevahetus nõukogu 7. juuli 1997. aasta määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 2a alusel eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja koordineerimise tõhustamise kohta.

(7) 2. märtsil 2012 kutsus Euroopa Ülemkogu laiendatud euroala paktiga ühinenud liikmesriike üles esitama õigeaegselt kohustused, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammi ja riiklikusse reformikavasse.

(8) Ungari esitas 23. aprillil 2012 oma lähenemisprogrammi ajavahemikuks 2012–2015 ja oma riikliku reformikava 2012. aastaks. Selleks et võtta arvesse kõnealuse kahe dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal. Samuti on komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel põhjalikult analüüsinud, kas Ungaris on makromajanduslik tasakaalustamatus. Komisjon jõudis põhjaliku analüüsi käigus järeldusele,[7] et Ungaris on sisemine ja väline, ent mitte ülemäärane tasakaalustamatus.

(9) Nõukogu, kelle arvamus põhineb 2012. aastal lähenemisprogrammile antud hinnangul kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 1466/97, on seisukohal, et programmi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on optimistlik. Ungari ametiasutuste kasvuprognoosid aastateks 2012 ja 2013 on ligikaudu poole protsendipunkti võrra komisjoni 2012. aasta kevadprognoosist kõrgemad; see põhineb veidi optimistlikul sisenõudlust käsitleval ametlikul prognoosil, eelkõige 2013. aastaks. Programmis kirjeldatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi jätkusuutlik korrigeerimine nõukogu seatud tähtajaks 2012. aastal. Ametlikud eelarve-eesmärgid ja eelarve kavandatud kohandamine on kooskõlas nõukogu 2012. aasta märtsi soovitustega, mis on antudartikli 126 lõike 7 alusel. Programmis kinnitatakse eelnevat keskpika perioodi eelarve-eesmärki 1,5 % SKPst ja

---

5 Nõukogu 26. aprilli 2012. aasta otsus 2012/238/EL.
6 COM(2012) 68 final.
7 SWD(2012)157 final.

see on kavas saavutada 2013. aastal Keskpika perioodi eesmärk vastab asjakohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Tuginedes (ümberarvutatud) struktuursele eelarvetasakaalule[8] ei tundu liikumine keskpika perioodi eesmärgi suunas piisav, kui arvestada komisjoni 2012. aasta kevadprognoosi, milles võetakse arvesse rakendamisega seotud riske valitud kokkuhoiumeetmete osas ning vähem optimistlikku makromajanduslikku stsenaariumi. Valitsemissektori kulude kasvumäär, arvestades suvakohaseid tulumeetmeid, on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti kulueesmärgiga aastal 2013, kuid mitte aastatel 2014−2015. Valitsus kavatseb valitsemissektori võlga kogu programmiperioodi jooksul pidevalt vähendada ja viia see 2015. aastaks alla 73 % SKPst; küll aga jääb see oluliselt üle kontrollväärtuse, mis on 60% SKPst. Võla vähendamise sihttaseme osas on Ungaris aastatel 2013−2014 üleminekuperiood ja programmiga tagatakse piisav liikumine võla vähendamise sihttaseme saavutamise suunas. Programmi kohaselt saavutatakse võla vähendamise sihttase üleminekuperioodi lõpus 2015. aastal ning see peaks aitama vähendada kogunenud välis- ja sisevõlga.

(10) Vastu on võetud uued eeskirjad põhiseaduses sätestatud eelarvepoliitilise raamistiku rakendamiseks, aga mõned selle aspektid jäävad nõrgaks. Keskpika perioodi eelarve planeerimine on vaid suunaandev, eelarvenõukogu ressursid ei vasta nõukogule hiljuti antud tugevale vetoõigusele, samuti jääb eelarvealase teabe kättesaadavus ebapiisavaks. Keskpika perioodi eelarveplaneerimise tugevdamine ja eelarvenõukogu analüüsitegevuse laiendamine aitaks tagada, et põhiseaduses sätestatud uus eelarvepoliitiline raamistik saaks täita oma ülesandeid.

(11) Meetmed, mille abil üritati leevendada maksureformi mõju madalapalgalistele (miinimumpalga tõus, palgatoetuskava), ei ole aidanud kaasa tööhõive suurenemisele, samas kui naiste tööturul osalemise edendamiseks võetud meetmeid võib pidada väikeseks sammuks õiges suunas. Tööjõu maksustamise muutmine tööhõivet toetavamaks ja selliste meetmete jätkuv tugevdamine, mille abil edendatakse naiste osalemist tööturul (eelkõige lastehoiuvõimaluste ja koolieelsete asutuste laiendamine), aitaksid suurendada tööhõive määra.

(12) Riiklik tööhõiveteenistus on ümber korraldatud, mille tulemuseks on personali vähenemine; see aga läheb vastuollu 2011. aasta soovitustega. Aktiivse tööturupoliitika valdkonnas võetud mõned meetmed, mille eesmärk on pakkuda ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele näiteks Euroopa Sotsiaalfondi raames individuaalseid teenuseid, tunduvad usaldusväärsed ja asjakohased. Aga teiste samale sihtrühmale suunatud meetmete puhul (näit avalik töö) on ebatõenäoline, et nende abil paraneks osalejate integreerimine avatud tööturule. Tööturu toimimise parandamiseks ja tööturul osalemise suurendamiseks tuleks viivitamatult teha otsustavaid samme, et suurendada riikliku tööhõiveteenistuse suutlikkust, säilitades samaaegselt õige tasakaal avaliku töö ja muude aktiivsete tööturumeetmete rahastamise vahel. Kasvupotentsiaali suurendamine tööturu struktuurireformi kaudu aitaks samuti pidevalt vähendada suurest välis- ja sisevõlast tulenevat haavatavust. Romasid käsitlevat riiklikku integratsioonistrateegiat ei ole teistesse tegevuspoliitikatesse sisse viidud.

---

[8] Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund pärast ühekordsete ja ajutiste meetmete arvessevõtmist, arvutatuna komisjoni talituste poolt ümber programmis esitatud teabe alusel ja ühiselt kokkulepitud metoodikat kasutades.

(13) Ettevõtluskeskkonna parandamiseks võetavate meetmetega liigutakse peaasjalikult õiges suunas, aga arenguruumi on veel palju. Samuti on juurdepääsu parandamine pangandusvälistele rahastamisvahenditele samm õiges suunas, aga endiselt ei ole veel igakülgselt hinnatud VKEsid hõlmavat poliitikat. Ungari on väga madalal kohal avaliku halduse läbipaistvust ja kvaliteeti mõõtva mitme näitaja poolest; edusammud selles valdkonnas aitaksid samuti parandada institutsionaalse ja poliitilise keskkonna stabiilsust. See omakorda parandaks välismaiste otseinvesteeringute tingimusi ja toetaks rahvusvahelise netoinvesteerimispositsiooni märkimisväärse tasakaalustamatuse vähendamist: nimelt langes reinvesteeritud kasumi suhe aastatel 2009 ja 2010 oluliselt ja seda osaliselt kriisi tõttu, aga samuti vastuoluliste ja ootamatute muutuste tõttu poliitilises ja maksukeskkonnas ning õigus- ja institutsioonilises süsteemis. Hiljutine suundumus (alates 2010. aasta keskpaigast) teadus- ja uuendustegevusele suunatud avaliku sektori rahastamisvahendite kasutamisel ei ole kooskõlas 2012. aasta iga-aastases majanduskasvu analüüsis sisalduva diferentseeritud ja majanduskasvu soodustava eelarve konsolideerimisega.

(14) Ungari valitsus viis läbi kõrgharidusreformi, mille raames muudeti kõrghariduse struktuuri ja rahastamist. Lisaks sellele võivad kooliharidust käsitlevate uute õigusaktide teatud aspektid suurendada kooli poolelijätvate noorte hulka ja süvendada Ungari koolisüsteemi segregatsiooni. Samuti on jäänud piisava käsitluseta sama oluline küsimus, milleks on elukestev õpe. Hariduse kvaliteedi parandamine kõigil tasanditel on kesksel kohal Ungari tööjõu konkurentsivõime suurendamisel.

(15) Ühistranspordi ümberkorraldamine ei ole edenenud ja see on viimastel aastatel põhjustanud olulisi kõrvalekaldeid eelarves. Enamikul ühistranspordiettevõtete veeremiüksustest on kätte jõudnud kasutusaja lõpp. Elektrivõrgu piiriülese võimsuse suurendamine võimaldaks suurendada kaubandust naaberriikidega. Energiasektori riiklikul reguleerival asutusel ei ole ei volitusi omaenda struktuuride iseseisvaks korraldamiseks ega ka ainupädevust võrgutariifide või võrguoperaatorite tulumäära kehtestamiseks. Reguleeritud hindu tuleks kohaldada üksnes kaitsetumate tarbijatesuhtes.

(16) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Ungari majanduspoliitikat. Hinnati lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava ning esitati põhjalik analüüs. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Ungari eelarve ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, andes ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool 1.–7. soovituses.

(17) Võttes arvesse kõnealust hinnangut, on nõukogu läbi vaadanud Ungari lähenemisprogrammi ning tema arvamus[9] selle kohta on väljendatud eelkõige 1. soovituses.

(18) Võttes arvesse komisjoni põhjaliku analüüsi ja kõnealuse hindamise tulemusi, on nõukogu läbi vaadanud Ungari 2012. aasta riikliku reformikava ja

[9] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

lähenemisprogrammi. Nõukogu soovitused, mis on tehtud määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel, kajastuvad eeskätt 1. 3. 4. ja 5. soovituses,

SOOVITAB UNGARIL VÕTTA AJAVAHEMIKUS 2012–2013 JÄRGMISI MEETMEID:

1. Korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2012. aastaks, täites 2012. aasta eelarve ja vähendades sõltuvust ühekordsetest meetmetest. Seejärel täpsustada kõik vajalikud struktuurimeetmed, et tagada ülemäärase puudujäägi püsiv korrigeerimine ja saavutada piisav edu keskpika perioodi eelarveeesmärkide valdkonnas, täites sealhulgas kulueesmärgi, ning kindlustada piisav edu võla vähendamise sihttaseme järgimisel. Viia valitsemissektori kõrge võlasuhe langustendentsi kogunenud makromajandusliku tasakaalustamatuse leevendamiseks.

2. Vaadata läbi majanduslikku stabiilsust käsitlevad kardinaalsed õigusaktid, viies arvudes väljendatud uued eeskirjad siduvasse keskpika perioodi eelarveraamistikku. Jätkata eelarvenõukogu analüüsitegevuse laiendamist, eesmärgiga suurendada riigi rahanduse läbipaistvust.

3. Muuta tööjõu maksustamine tööhõivet toetavamaks, leevendades aastate 2011 ja 2012 maksumuutuste mõju madalapalgalistele isikutele jätkusuutlikult ja eelarvet mõjutamata, nihutades osa maksukoormusest näiteks energiamaksule ja perioodilisele varamaksule. Tugevdada meetmeid soodustamaks naiste osalemist tööturul, laiendades eelkõige lastehoiuvõimalusi ja koolieelseid asutusi.

4. Tugevdada riikliku tööturuameti suutlikkust, et parandada koolituse, tööotsimisabi ja personaalsete teenuste kvaliteeti ja tõhusust, pöörates erilist tähelepanu ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele. Tugevdada avalike tööde programmi aktiveerimisosa tõhusate koolituste ja tööotsimisabi kaudu. Rakendada romasid käsitlev riiklik integratsioonistrateegia ja integreerida see teistesse tegevuspoliitikatesse.

5. Rakendada kavandatud meetmed halduskoormuse vähendamiseks. Tagada, et riigihanked ja õigusloome toetaksid turukonkurentsi ning tagaksid stabiilse reguleeriva ja ettevõtlussõbraliku keskkonna nii finants- kui mittefinantsasutustele, sealhulgas välismaistele otseinvestoritele. Vähendada maksekuulekusega seotud kulusid ning luua stabiilne, seaduspärane ja moonutusi mittetekitav ettevõtete maksustamise raamistik. Kaotada suurte jaemüügikaupluste rajamist takistavad piirangud. Näha uue innovatsioonistrateegiaga ette konkreetsed sihipärased kavad uuenduslike VKEde toetamiseks.

6. Töötada välja ja rakendada õpingute varajase katkestamise riiklik strateegia, tagades asjakohase rahastamise. Tagada, et kõrgharidusreformi rakendamisega paraneb ebasoodsas olukorras olevate rühmade juurdepääs haridusele.

7. Reformida suurema kulutõhususe eesmärgil ühistranspordisüsteemi. Suurendada elektrivõrgu piiriülest võimsust, tagada energiasektorit reguleeriva asutuse sõltumatus ja kaotada järkjärgult reguleeritud energiahinnad.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja